

CHARLES GRIFFES

IVO KALTCHEV piano

THE MAGIC WORLD OF CHARLES TOMLINSON GRIFFES (born Elmira, NY, Sept. 17, 1884; died New York, April 8, 1920)

Beauty is the first word that comes to mind when a performer encounters the music of the American composer Charles Tomlinson Griffes. I remember vividly the first time I heard a few of his works. It was a journey into a majic realm full of poetic sensitivity, rich colors, and creative imagination. The artistry was exquisite, the feelings overwhelmingly powerful, and the images unforgettable. This was music written by one of the most significant and original figures in the history of American

music; beautiful music created during a difficult, short and highly productive life.

Griffes was only 19 when, in 1903, he went to Germany and spent four years there studying composition with Engelbert Humperdinck and piano with Gottfried Galston. After his return to the States, he assumed a low-paid teaching position at the Hackley School for Boys in Tarrytown, near New York City. This would be his first and last job. He did not know at the time that he had only 12 years and 7 months to live. During this period he not only wrote more than 100 stage, orchestral, chamber, piano, and vocal works, but also demonstrated impressive artistic development and versatility. Though intellectually unrewarding, the job in Tarrytown gave Griffes some financial security and allowed him to spend his free time and energy in composing as well as promoting his music. What the teaching in a small provincial school could not offer, in terms of artistic experience, Griffes got from the visual arts, literature, poetry, theater, dance, and his frequent trips to New York. He was a talented painter and loved photography. Fluent in four languages, he amassed an enormous personal library and enjoyed reading books in the original. His fascination with dance, Eastern cultures and philosophy, as well as personal contact with some of the leading choreographer-dancers of the time, inspired him to write several stage works for the New York-based dance company Ballet-Intime. New York, with its remarkably rich artistic life, became his refuge and source of inspiration.

This kaleidoscope of influences and interests, naturally, was reflected in Griffes' music. Although often described as "the American Impressionist", he gave ample evidence of stylistic diversity, far beyond the mere use of impressionistic techniques. Selecting the program for this compact disc, I tried to include piano works which particularly exhibit the variety of Griffes' musical language and trends.

The piano miniatures A Winter Landscape, Legend, and De Profundis, are fine examples of Griffes' Germanic style. Lyrical and charming, they demonstrate typical features of the late Romantic music: tonal harmony expanded through chromaticism and expressive melodies within traditional for-

mal structures.

The Roman Sketches, Op. 7, a set of four tone-pictures, are among the most imaginative impressionistic works of the composer. They were inspired by the poetry of the mystic Scottish-Celt poet William Sharp. The descriptive titles and the text attached to each piece came from Sharp's Sospiri di Roma. (The title of De Profundis was also taken from this set.) The music of the Roman Sketches is highly colored and evokes large spectrum of moods, impressions and landscapes. Here, in addition to the familiar impressionistic devices such as whole-tone scales, parallelism, ostinatos, etc., one can easily discover Griffes' own "contributions" to the idiom by means of polytonality, rhythmic complexity, and original textures. It was these novelties that made Paul Wittke define the style of the composer as "impressinism with an American accent".

The orchestral tone-poem *The Pleasure-Dome of Kubla Khan* is, undoubtedly, the best-known "oriental" composition of Griffes. Written first for piano, it was later orchestrated by him and premiered by the Boston Symphony Orchestra. This successful premiere, performed only a few months before the composer's death, brought him the long-awaited attention and critical acclaim. The distinct oriental character of *The Pleasure-Dome of Kubla Khan* stemmed not only from the literary source of inspiration, the famous poem of Samuel Taylor Coleridge, but also from the composer's inventive employ-

ment of non-Western scales, exotic sonorities, and rhapsodic structure.

During the last three years of his life, Griffes reached a new stylistic point as a composer. His music acquired a more dissonant, abstract, and austere nature. The pictorial and poetic associations of his earlier works were abandoned, the textures became linear, and the harmony ambiguous, almost atonal. This was not a mere break from his previous stylistic explorations. It came as a logical result of his constant quest for artistic identity and personal idiom. The *Piano Sonata*, now a milestone in the American piano literature, became quintessence of Griffes' new compositional style. Most of the thematic material of the three connected movements is based on the synthetic scale C sharp-D-E flat-F-F sharp-G sharp-A-B flat (after Arthur Berger). This compositional method - unusual for that time - as well as the resulting dissonant language were probably the reason why the critics, after the premiere of the work by the composer, found it experimental and unconventional. Though not so adventurous for today's listener, the sonata has lost neither the magic of its contemplative moments nor the powerful impact of its ferocious expressiveness.

Griffes' writing for the instrument is very pianistic and effective. This comes as no surprise because he was not only an excellent pianist but also an expert in employing the resources of the instrument, both sonic and technical, to their maximum. For a pianist, the rewarding aspects of his 67 piano works (some of them still unpublished) are numerous as well as challenging. On the one hand, the delicate subtleties of compositions such as The White Peacock and Clouds require visionary poetic sensibility, flexible rubato, a large scope of coloristic attacks as well as masterful use of the pedals. On the other hand, the fiery climaxes of the sonata and Kubla Khan call for technical brilliance and

powerful orchestral sonorities.

After the composer's early death, caused by complications of pneumonia, Richard Aldrich commented in a New York Times article: "... We speak with pity or scorn of a public that would let a Mozart or a Schubert die and think that those bad old days are gone forever, but from time to time something uncomfortably like them and of the same sort is revealed in the present." Was this statement a public apology or an attempt to give an overdue recognition? I strongly believe that what Griffes did not live to enjoy during his life-time was achieved by his works. His music is still alive, gaining increasing popularity and admiration.

Ivo Kaltchev, Doctor of Musical Arts

IVO KALTCHEV. Praised for his poetic imagination, virtuosity and beautiful tone, Ivo Kaltchev is emerging as one of the most gifted pianists of his generation. "Formidable", "brilliant", "gorgeous", "magic", and "unforgettable" are words that critics have used to describe Ivo Kaltchey on the concert stage. Mr. Kaltchev has enjoyed a successful performing career as recitalist, soloist with orchestras. chamber musician, and recording artist. He has performed in musical centers throughout the world. including Lincoln Center's Alice Tully Hall, Moscow Tchaikovsky Conseravtory Hall, St. Petersburg State Philharmonic Hall. Warsaw National Philharmonic Hall. Teatro di Verdi (Naples, Italy), Tel Aviv Museum Recanati Auditorium, Mendelssohn Hochschule für Music Hall (Leipzig, Germany) and Bulgaria Concert Hall. Some of the highlights of recent seasons include a solo recital and a concerto performance with the New York Festival Orchestra in Alice Tully Hall, a solo recital at Rutgers Summer Fest (chosen by the music critics of The Star Ledger as one of the five most memorable solo recitals in New Jersy for the concert season 1994-95), a concert series of 4 recitals presenting the complete solo piano works of Debussy, and a concert tour in Russia and Ukraine. Also a respected chamber musician, Mr. Kaltchev has collaborated with distinguished artists such as pianist Ilana Vered, tenor Frederick Urrey, Essex Quartet, violinist Tamara Smirnova-Saifar (Concertmaster of Boston Symphony Orchestra), and many others. Ivo Kaltchev has recorded and given live performances on WNYC Radio (New York City), Radio Moscow, Radio Free Europe, Radio Sofia, and others.

Born in Bulgaria, Ivo Kaltchev began playing the piano at the age of six and later graduated from Sofia School of Music and Sofia State Academy of Music. In 1990, he moved to the USA where he earned a Master of Music degree from Yale University and a Doctor of Musical Arts degree from Rutgers University. He has studied piano with Ilana Vered, Boris Berman, Milena Mollova, and Nina Aladgem. Presently, Mr. Kaltchev resides in the United States where he concertizes and teaches piano.

"... Thank goodness Ivo Kaltchev has decided to make the music of Charles Tomlinson Griffes a cause. A lesser pianist would do irreparable harm to the moody and exotic tone images of the early 20th century American composer. But Kaltchev has everything it takes to play Griffes (and anyone else, for that matter)... Kaltchev produced legatos of transcendent smoothness... a magic mix of transparency and impressionist sound-wash... Bold technical dashes, and pianissimos of great delicacy, merged with an intelligence that clearly understood the tight motivic construction... It is remarkable that American Griffes should find such an able champion in a native of Bulgaria..."

P. Somers, Classical New Jersey, USA

"... What can and should be said, loudly, is that here is a pianist who knows how to communicate, who understands that music becomes sublime when it leaves the printed page and enters human heart on the same level as the most inchoate emotion. Technically speaking, Kaltchev demonstrated an astonishingly subtle touch, covering a wide array of textures and colors... It was a richly textured performance from the beginning to end, with a profound sense of mood and place that had the audience leaning forward to catch every nuance..."

P. Spencer, The Star Ledger, USA

"... Kaltchev has a formidable technique with a huge expressive range. Do you want thunder? Poetry, architecture, precision, landscapes, introspection, playfulness, nostalgia? Kaltchev has it all in his command..."

E. Strauss, U.S. 1, USA

"... Kaltchev's Debussy turned out to be a marvel of clear, unforced eloquence. This is a quality, one suspects, that is simply impossible to learn - one simply has it, or one doesn't. Even more remarkable, this pianist showed a rare gift for the creation of an intimate atmosphere. He can compel listeners to lean into his sound, and do this without contrivance or preciosity. In L'Isle, Kaltchev revealed himself as a master of the whole range of pianistic attacks and coloristic effects. This was playing as thrilling as it was gorgeous. Bravo ..."

M. Redmond, The Star Ledger, USA

"... A first class performer, he (Ivo Kaltchev) demonstrated superb musicianship and stylistic artistry..."

D. Behar, Phar, Israel

"... distinctive and original player..."

Prof. Vera Gornostaeva, Soviet Culture, Russia

"... Ivo Kaltchev plays very poetically, he possesses the ability of holding attention and expressing the composer's writing in a way which is entirely his own; he created moments of magic in all rounds; i. e. they are his own and they cannot be learned. It is my deep belief that his playing was the greatest pleasure at the competition..."

Prof. Jacob Lateiner, Otechestven Front, Bulgaria

- "... His lyricism is intense, gasping for breath, and his daramaticism and vitality strong and deep..."
 - L. Mankova, Musical Horizons, Bulgaria
- "... he (Kaltchev) showed an exquisite sense of music and style, a wonderful presence on stage, and an amazing, I would say, poetry of interpretation..."

K. Yonova, Studentská Tribuna, Bulgaria

ВЪЛШЕБНИЯТ СВЯТ НА ЧАРЛЗ ТОМЛИНСЪН ГРИФИС (роден в Елмира, Ню Йорк, 17.09.1884; починал в Ню Йорк, 08.04.1920)

"Красота" е първата дума, която изниква в съзнанието на изпълнителя при срещата му с музиката на американския композитор Чарлз Томлинсън Грифис. Ясно си спомням първия път, когато чух някои от произведенията му. Това бе едно пътешествие във вълшебно царство, изпълнено с поетична чувствителност, ярки цветове и творческо въображение. Бях поразен от прелестта на изкуството, възникналите силни чувства и незабравимите образи. Тази музика бе написана от една от най-значителните и оригинални фигури в историята на американската музика; красива музика, създадена по време на един труден,

кратьк, но изключително продуктивен живот.

Грифис е бил само деветнадесет-годишен, когато през 1903 заминава за Германия за да учи четири години композиция при Енгелбърт Хъмпердинг и пиано при Готфрид Галстън. След завръщането си в Съединените щати, той постъпва на нископлатена длъжност като учител в мъжкото училище Хакли в Теритаун, близо до Ню Йорк. Това е неговата първа и последна работа. По това време не знае, че му остава да живее само 12 години и 7 месеца. През този период той написва повече от 100 произведения - сценични, оркестрови, камерни. Вокални, за пиано, като в същото време постига едно внушително художествено развитие и многостранност. Въпреки че работата в Теритаун не му носи интелектуално удовлетворение, тя все пак му осигурява известна финансова стабилност и му позволява аа използва свободното време и енергия за композиране и полуляризиране на неговата музика. Това, което в художествено отношение не може да му предложи преподаването в малкия провинициален град, Грифис го получава от изобразителното изкуство, литературата, поезията, театъра, танца и честите посещения до Ню Йорк. Той е бил талантлив художник, обичал е фотографията. Притежавал е огромна лична библиотека и с удоволствие е четял книги в оригинал, владеейки перфектно четири езика. Влечението му към танца, източните култури и философията, а така също и личните му контакти с някои от водещите хореографи-танцьори на неговото време го връхновяват да напише няколко сценични произведения за балетна трупа Балет-Интайм от Ню Йорк. Самият град, със своя изключително богат художествен живот, става негово убежище и източник на връхновение.

Естествено, това разнообразие от влияния и интереси се отразява в музиката на Грифис. Въпреки че често го описват като "американския импресионист", музиката му изобилства с доказателства за стилистично разнообразие и излиза извън рамките на импресионистичните техники. При избора на програмата за този компактурск съм се опитал да включа произведения за пиано, които да покажат разнообразието на изразните средства

и тенденции в музиката на Грифис.

Миниаm/ори́те за пиано "Зимен пеūзаж", "Aezeнga" и "De Profundis" са прекрасни примери за германския стил на Грифис. Лирични и очарователни, те демонстрират типичните черти на музиката от късния период на Романтизма: тонална хармония, развита чрез хроматизъм, и експресивни мелодии в рамките на традиционните формални структури.

"Римски скици", оп. 7, цикъл от четири тонални картини са измежду най-оригиналните импресионистични творби на композитора. Те са вдъхновени от поезията на мистичния истранско-келмски поет Уилям Шарп. Описателните заглавия и текстът към всяка пиеса идват от поетичния цикъл на Шарп "Sospiri di Roma" (Заглавието "De Profundis" също е взето оттам.) Музиката на "Римски скици" е многоцветна и създава широка гама от настроения, впечатления и пейзажи. Тук заедно с познатите импресионистични средства като целотони гами, паралелизъм, остинато и др., лесно могат да се открият и "нововъведенията" на Грифис към тази идиоматика чрез политоналност, ритмична комплексност и оригинални структури. Именно поради тези новости Пол Уитке определя стила на композитора като "импресионизъм с американски акиент".

Оркестрровата тонова пиеса "Палатът на удоволствията на Кубла Хан" е безсъмнено най-полулярното "ориенталско" произведение на Грифис. Написано първо за пиано, то по-късно е оркестрирано от самия композитор, а премиерата му е изпълнена от Бостънския симфоничен оркестро. Тази успешна премиера, осъществена само няколко месеца преди смърта на композитора, му донася дългочакваното внимание и признание на критиката. Типично ориенталският характер на "Палатът на удоволствията на Кубла Хан" произлиза не само от литературния източник - известната поема на Самбоъл Тейлър Колеридук, но и от находчивот по използване от композитора на източни замии, екзотични звичности и свободна форма

През последните три години от живота си Грифис достига нов стилистичен етап като композитор. Музиката му добива по-дисонантен, абстрактен и изчистен характерь Визуальните и поетични асоциации от по-ранните произведения са изоставени, фрактурата става по-полифонична, а хармоничният език усложнен, почти атонален. Това не е само израз на скъсването му с предишните стилистични експерименти, а идва като логичен резултат от непрекъснатото търсене на художествена идентичност и собствен стил. Сонатата за пиано, едно от най-значителните произведения в американската литература за пиано, става квинтесенция на новия стил на Грифис. По-голямата част от тематичния материал на трите свързани помежду си части се базира на синтетичната гама до диез-до-ми бемол-фафа диез-сол диез-ла-си бемол (според Артур Бергер). Вероятно заради този композиционен метод - необичаен за онова време - така както и дисонантните изразни средства, след премиерата на творбата критиците я определят като експериментална и неконвенционална. Въпреки е не звучи така шокирацо за съвременния слушател, сонатата е запазила мазила на съзередателния силната си експресивност.

Клавирният стил на Грифис е изключително пианистичен и ефектен. Това е така защото той е бил не само отмичен пианист, но и експерт по отношение на максималното използване на звуковите и техническите възможности на инструмента. За един пианист неговите 67 произведения за пиано (някои от тях още непубликувани) са богат извор на предизвикателство и удовлетворение. От една страна, нежната изящност на композиции като "Белият паун" и "Облаци" изисква визуална поетическа чувствителност, гъвкаво рубато, богата зама от колористични пожвати и майсторско използване на педалите. От друг за страна, огнените куминации на сонатата и "Кубла Хан" изискват техническо съвършен-

ство и силни оркестрови звучности.

След ранната смърт на композитора, предизвикана от тежка форма на пневмония, Ричард Олдрич коментира в статия за "Ню Йорк Таймс:"... Говорим със съжаление или презрение за онази публика, която би позволиа на един Моцарт или Шуберт да умрат и да считаме, че онези лоши стари времена са отминали завинаги, но от време на време нещо твърде много приличащо на тях се появява и в настоящето." Дали това изказване е публично извинение или onum ga се omgage заслуженото признание? Силно вярвам, че това, което Грифис не е успял дя изживее през своя кратък живот е постигнато от неговите творби. Музиката му е все още жива и печели все по-голяма популярност и възхищение.

Иво Калчев, Доктор на музикалните изкуства

Иво Калчев се откроява като един от най-талантливите пианисти от своето поколение. Възхваляван за неговото поетическо въображение, виртуозност и красиви тонове. "Забележителен", "брилянтен", "великолепен", "вълшебен", "незабравим" са enumemume, с които критиците описват Иво на концертния подиум. Лауреат на международни и национални конкурси. Иво Калчев се радва на успешна изпълнителска кариера, включваща много реиштали, соло изпълнения с оркестри, камерни концерти и звукозаписна дейност. Изнасял е концерти в музикални центрове по целия свят, включително и в Линкълн-център. Ню Йорк. залата на Московската консерватория, Държавната филхармонична зала в Санкт Петербург. Националната филхармонична зала във Варшава, Театро ди Верди (Неапол, Италия), Реканати Аудиториум 6 Тел Авив, залата на Менделсон Хосшуле (Лайпииг, Германия) и зала "България". Някои от най-забележителните прояви през последните сезони включват соло рецитал и концертно изпълнение с Ню-Йоркския Фестивален оркестър в Алис Тали Хол, Ню Иоок, соло рецитал на Летния фестивал Рутгерс (избран от музикалните критици на в. "Стар Леджър" като един от петте най-забележителни соло рецитали в Ню Джърси за концертния сезон 1994 - 1995), цикъл концерти от 4 рецитала, представяйки всички творби за соло пиано на Дебюси и концертно турне в Русия и Украйна. Също утвърден камерен музикант, г.н Калчев е свирил съвместно с известни изпълнители като пианистката Илана Веред, тенора Фредерик ъри, Квартет Есекс, цигуларката Тамара Смирнова-Сайфар (концертмайстор на Бостонския симфоничен оркестър) и много други. Иво Калчев е записвал и изнасял изпълнения на живо за Радио WNYC (Hlo Йорк), Радио Москва, Радио "Свободна Евроna". Радио София и други.

Роден в България, Иво Калчев започва да свири на пиано на шест-годишна възраст. Покъсно завършва Музикалното училище в София и софийската Държавна музикална академия. През 1990 г. отива в САЩ, където получава титлата Магистър по музика от Университета в Йейл и Доктор на музикалните изкуства от Университета Рутгерс. Учил е пиано при Илана Вереа. Борис Берман, Милена Моллова и Нина Аладжем. В момента гн Калчев живее

в САШ, където изнася концерти и преподава пиано.

"... Слава Богу, че не друг, а Иво Калчев реши да изпълни музиката на Чарлз Томлинсън Грифис. Един второстепенен пианист би навредил непоправимо на мрачните и екзотичии звукови образи на американския композитор от началото на 20-и век. Но Калчев притежава всички необходими качества за да изсвири Грифис (и всъщност всеки друг композитор)... Легатото, създадено от Калчев е със съвършена чистота... вълшебна смес от прозрачност и импресионистична звучност... Ярки технически устреми и пианисимо с нежна деликатност, съчетани с една интелигентност, която ясно разбира строежа на формата... Впечатляващо е, че американецът Грифис намира такъв достоен привърженик в един българин..."

П. Сомърс, "Класикъл Ню Джърси", САЩ

"... Това, което може и трябва ясно да се каже, е че това е един пианист, който знае как да комюникира, който разбира, че музиката става възвишена, когато напуска отпечатаните страници и навлезе в човешкото сърце като най-обикрвените чувства. В техническо отношение Калчев демонстрира невероятно разнообразие на туше, обхващайки го-

лам аналазон от иветове и нюанси. Изпълнението бе бозато новнопрано от началото по kpag с един пълбок усет за настпоение и пространство

П. Спенсър. "Пъ Стар Леожър". САШ

"... Калчев има забележителна техника с голям експреси-Вен обхват. Искате ли да чуете гръмотевици? Поезия, архитектура прешиност пейзажи интроспекции изривост носталгия? Калчев владее всички тези качества...

Е. Шраус, "U. S. 1". САШ

 Изпълненцето на Пебюси от Калчев се оказа учуоващо. ясно и ненатрапчиво. Това качество по правило не може да се научи - човек или го притежава или не. Още по-изключително е това, че пианистът показа рядко срещаната дарба да създаде една задушевна атмосфера. Той може да накара слушателя ga ce omnyche u nomonu ß 38vuume. Tou so nocmusa henneghaмерено и елегантно. Калчев показа, че владее излата гама от технически клавирни похвати и звукови ефекти. Изпълнението беше вълнуващо и великолепно. Браво ...

М. Реамьна. "Ль Стар Леажьр", CAIII

". Първокласен изръднител, той (Иво Калчев) демонстрира превъзходно майсторство и стилистична артистичност..."

Л. Бехар, "Фар", Израел

"... самобитен и индивидуален изпълнител..." Проф. Вера Горностаева. "Съветска култура". Русия

"... Иво Калчев свири много поетично, има качеството да задържа вниманието и да изказва написаното от композитора по начин, по който само той може и във всички турове изобрази моменти на магия. Т. е. те са лично негови и не могат да бъдат научени и по мое армбоко убеждение, неговото изпълнение бе най-голямото удоволствие на конкурса..."

Проф. Джекъб Латейнер, Отечествен фронт, България

"... Лириката е плътна, задъхваща се, а драматизмът и жизнеността - силни и дълбо-ки ..."

Л. Манкова, "Музикални хоризонти", България

"... той (Калчев) демонстрира една изключителна музикалност, строго определено чувство за стил, прекрасно сценично поведение, стабилност и една изумителна, бих казала. noemuka на uнтерпретацията...!

К. Йонова. "Студентска трибуна". България

Cover painting: Martin Johnson Heade (1819 - 1904), Orchids, Passion Flowers and Hummingbird, 1880,

На корицата: Мартин Джонсън Хид (1819 -1904) Орхидеи, райски цветя и колибри, 1880

GEGA NEW Ltd., 1 Acacia Street 1421 Sofia, BULGARIA

NEW N

GEGA

P1998 GEGA NEW Made in Bulgaria

Ш